

WILLIAM GREEN NUJNO PRIPOROČA KRAJEVNE MEZDE

DANES BO POSLAL PREDSEDNIK KONGRESU POSLANICO GLEDE TRAJNEGA PODALJŠANJA NRA

William Green je pojasnil senatorjem stališče Ameriške Delavske Federacije. — Posebni senatni odbor je razpravljal o Townsendovem načrtu za starostne pokojnine. — Predsednik bo najbrž priporočil kongresu, naj zavedno odpravi zaposlenje mladoletnih.

WASHINGTON, D. C., 16. februarja. — Vsak senator je dobil od predsednika Ameriške Delavske Federacije pismo, v katerem je Green pojasnil stališče organiziranega delavstva napram vladni predlogi, ki določa, naj bi dobivali delavci, zaposlenih pri javnih gradnjah, samo po petdeset dolarjev na mesec.

Senatni finančni odsek se je bavil z načrtom dr. Townsenda, ki določa, naj bi znašala starostna pokojnina za vsakega, ki doseže 65. leto, po dvesto dolarjev na mesec. Pokojnino bi dobil le pod pogojem, da vsak mesec sproti zapravi dvesto dolarjev. Dr. Townsend je prepričan, da bi prišlo s tem dosti več denarja v cirkulacijo, starčkom bi pa ne bilo treba trpeti pomanjkanja. Načrt je vsekakor zanimiv, sprejet oziroma uveljavljen pa ne bo, ker bi morala vlada izdati v to svrhu preveliko denarja.

Greenov predlog, naj dobivajo delavci, zaposleni pri javnih gradnjah, krajevne mezde, z vso vnemo podpira senator MacCarran.

Demokratski voditelji so danes priznali, da predstavlja zadeva glede plač največjo oviro, ki jo bo treba premagati, predno bo mogoče misliti na sprejem predloge.

Green pravi v svojem pismu, da petdeset dolarjev na mesec ni dovolj. To bi imelo zelo slab vpliv na delavske plače po industrijah.

Demokratski senator Adams iz Californije, ki je v svojih nazorih precej konservativen, pravi da je 4880 milijonov dolarjev, ki jih zahteva vlada za nabavo dela nezaposlenim, dosti preveč. Po njegovem mnenju bi zadostovalo dvatisoč milijonov dolarjev, toda ne za dobavo dela, pač pa za direktno podporo nezaposlenim.

Nekateri republikanci predlagajo, naj bi bila vsa ta vsota potrošena do 30. junija 1936, da bi ne mogla služiti, kot nekakšen "propagandni fond" za zopetno izvolitev predsednika Roosevelta.

WASHINGTON, D. C., 16. februarja. — Predsednik Roosevelt bo v ponedeljek naslovil na kongres novo poslanico, v kateri bo priporočil, naj se NRA za nedoločen čas podaljša.

Senator Borah iz Idaho zahteva, naj pododsek senatnega justičnega odbora preišče NRA in naj dožene, v koliki meri ustvarja monopole.

Veljavnost NRA potече dne 30. junija letošnjega leta. Predsednik bo priporočil, naj se obstoj te veljavne vladne agenture najmanj za dve leti podaljša.

Nadalje bo priporočil v poslanici, naj kongres uveljavi potrebne postavbe, po katerih bo prepovedano zaposliti v industrijah in pri drugih delih otroke, ki še niso dosegli šestnajstega leta. Postavno naj se določijo tudi minimalne plače in drugi delavski pogoji.

Zaenkrat se še ne ve, če namerava predsednik predlagati spremembo člena 7A NRA postave, ki je povzročil že toliko kritike. Tisti demokratski senatorji, ki se strinjajo s stališčem Ameriške Delavske Federacije, bodo delali na to, da zadobi ta člen postavbe dosti jasnejšo obliko.

S programom za socialno zavarovanje ima vlada velike težave. Senatni finančni odsek jo je natančno preštudiral, zaslišanj o nji pa doslej še ni odredil.

Na Daljnem iztoku se snuje nova zveza

VOLITVE V JUGOSLAVIJI

Narod ne bo mogel izraziti svojega mnenja. Vlada ne bo dovolila kandidatov opozicije.

Beograd, Jugoslavija, 17. februarja. — Vsako upanje, da bo ministrski predsednik Bogoljub Jeftić dovolil, da bo ljudstvo pri novih volitvah moglo pokazati svoje politično mišljenje, je izginilo.

Jeftić je prepovedal objavo volitvene resolucije, katero je sprejela prejšnja Uzunovičeva vladna jugoslovanska narodna stranka in je s tem še poostrel cenzuro. V soglasju s tem je tudi policija zvezo dr. Vladka Mačka z njegovimi srbskimi tovariši prepovedala.

Jeftić je tudi oznanil, da jugoslovanska narodna stranka ne bo postavila svojih kandidatov ter dovoljuje vsem članom, da nastopijo kot kandidati vsake stranke, ki jamči za narodno edinstvo. To kaže moč vladne stranke, katero je ustanovil kralj Aleksander kot edino stranko, ki je bila dovoljena v Jugoslaviji.

Na drugi strani pa črnogorskemu federalistu dr. Sekuli D. Ljeviću, ki je prijatelj dr. Mačka, ni dovoljeno zapustiti hiše. Dr. Maček je tudi dr. Ljeviča kot svojega zastopnika poslal v Beograd, da se v njegovem imenu pogaja s srbskimi voditelji. Vlada bo najbrž prepovedala dr. Mačku, da predloži imenik kandidatov opozicije in bo to prepovedala, če treba, tudi s silo.

NISO HOTELI IZ JEČE

Beograd, Jugoslavija, 17. februarja. — Trije kaznenci, ki so bili pomiloščeni po splošni amnestiji, niso hoteli zapustiti kaznilnice v Slovenski Požegi. Vsi trije so se z vso silo branili, da bi bili vrženi na mraz. Kaznilniški ravnatelj jih je moral s silo pognati iz kaznilnice.

FIERMONTI BO OSTAL V ITALIJI

Rim, Italija, 15. februarja. Mož Astorjeve vdove Madelaine Astor, boksar Enzo Fiermonte bo moral ostati v Italiji, ker mu je italijanska vlada odvzela potni list. Italijanska vlada je mnenja, da je Fiermonte videl dovolj Združenih držav. In Fiermonte in Madelaine Astor se ne bosta videla več, ako se žena ne odloči, da se za stalno naseli v Italiji.

Fiermonte ima sicer dobrega odvornika, toda vladna odločitev bo obstala. Ako hoče imeti svoj "dolce far niente", ga mora imeti v Italiji.

Vlada je odločila, da Fiermonte ni tako "imeniten", mož, da bi mogel zastopati Italijo izven dežele, zato mora ostati v Italiji.

PRETEČA STAVKA V AVTO INDUSTRIJI

Vsi delavci, zaposleni v avtomobilski industriji, morajo biti organizirani, pravi Green.

Cleveland, Ohio, 17. febr. — William Green, predsednik American Federation of Labor, je danes objavil, da je začel boj za popolno organiziranje delavcev v avtomobilski industriji. Rekel je, da Federacija ne bo prej odnehala, dokler ne bodo vsi delavci, zaposleni v avtomobilskih tovarnah, člani unije.

Napram kompanijskim unijam bomo neizprosni. Te unije niso nič drugega kot igrača v rokah kapitalistov. Če ne bo drugače, se bomo poslužili skrajnega sredstva — štrajka. Navsezadnje ni pravičeno od strani vlade, da se moramo s pomočjo štrajka iznebiti kompanijskih unij. Toda iznebili se jih bomo.

Green je govoril v "Metal Trades Temple" pred 4000 poslušalci, večidel člani strokovnih organizacij, ki so v zvezi z avtno industrijom.

Francis J. Dillon, ki spremlja Greena na njegovem agitacijskem potovanju, je rekel navzočim:

— Mi smo tukaj, da se prepričamo, če hočete zapustiti delavnice, ako dobite tozadevno povelje. Če pred oživotvorenjem NRA so bile ustanovljene neštete kompanijske unije iz razloga, da se prepričajo delavcem pristop k neodvisnim strokovnim organizacijam.

STAR ZAKONSKI PAR

Sofija Bolgarska, 17. februarja. — Stojan Krastanov in njegova žena Pena, ki sta oba bila rojena v letu, ko je bil Napoleon premagan in ujet v bitki pri Waterloo, srečno živita v vasi Ogradište blizu Sofije.

Imata še tri hčere in enega sina in 100 vnukov in pravnukov. Stojan pravi, da ni poseben skrbel za svoje zdravje; jedel, pil in kadil je kot vsakdo drugi, in v svoji mladosti je trdo delal.

VOJAKI ZAPUŠČAJO SAAR

Saarbruecken, Nemčija, 17. februarja. — Holandski vojaki so kot prva skupina mednarodnega vojaštva, ki je bilo poslano v Posaarje, da vzdržuje red med plebiscitom, zapustili Posaarje.

17 OTROK V 25 LETIH

Milan, Italija, 17. februarja. — Roca Gilola Germani, ki je stara 44 let in poročena 25 let, je dala življenje svojemu sedemnajstemu otroku. V priznanje "odličnega materinstva" ji je fašistična vlada podarila novo zibelko in \$50.

HAUPTMANN V SMRTNI CELICI

Pod močno stražo je bil prepeljan v Trenton. Dobil je številko 17,400.

Trenton, N. J., 17. febr. — Bruno Richard Hauptmann je bil ob 10.31 pripeljan v državno kaznilnico, kjer mu je bila odkazana celica, ki se nahaja poleg sobe z električnim stolom. Dobil je kazensko številko 17,400.

Ob Hauptmannovem prihodu v Trenton pa so tudi prišla pretilna pisma na gubernerja Harolda G. Hoffmana, sodnika W. Trencharda in na porotnike. Pismo, ki je bilo poslano iz Washingtona, grozi s smrtjo vsem, ki so v kaki zvezi s Hauptmannovo smrtno obsodbo, ako Hauptmannova kazen ne bo izpremenjena.

Governor Hoffman je izročil pismo justičnemu departmentu in je mnenja, da je pismo pisala duševno bolna oseba.

Hauptmann je pripeljal v kaznilnico 14 truperjev v treh avtomobilih, katerim je sledila cela vrsta avtomobilov s časnikarskimi poročevalci in fotografi.

Pred vratmi kaznilnice se je zbralo okoli 500 radovednežev, toda policija jih je držala v zadostni oddaljenosti od Hauptmanna. Vendar pa je v množici nekdo zaklical: "Nedolžen in vsi vemo, da si nedolžen. Imej pogum!"

Hauptmann se za te besede ni zmenil ter je gledal naravnost proti vratom. Ustnice je imel stisnjene in bil je bled. Ko pa so se zaprla za njim vrata, se je še enkrat ozrl ter rekel: "Nedolžen sem!"

Serif Curtis, ki je pripeljal Hauptmanna, je od kaznilniškega pvarjena sprejel za izročitev jetnika ček za \$6.44, kar je v soglasju s staro postavo.

Po vknjižbi je bila Hauptmannu odvzeta civilna obleka, mesto katere je dobil kaznilniško obleko. Nato ga je zdravnik preiskal in je izjavil, da je popolaoma zdrav. Zatem je bil prepeljan v celico št. 9, od koder je le nekaj korakov do električnega stola.

POJEDEL 36 JAJC

Butled, Mo. 17. februarja. — Frank E. Mize zasluži prvo nagrado kot jedec, ker je v nekem restavrantu pojedel v pol ure 36 jajc.

FRANCIJA ARETIRALA PRINCA

Nica, Francija, 17. februarja. — Bratranec bivšega španskega kralja Alfonza, princ Louis Ferdinand d'Orleans je bil aretiran. Bilo mu je naznanjeno, da mora v treh dneh zapustiti Francijo. Princ je bil že leta 1924 izgnan iz Francije. Princ Louis je bil aretiran v najhujšem hotelu pod obdolžbo nemoralnosti.

JAPONSKA VLADA JE PONUDILA KITAJSKI VELIKO POSOJILO

HONGKONG, Kitajska, 17. februarja. — Vsa znamenja kažejo, da se Japonska pripravlja na bodoče mednarodne razvoje in bo zahtevala od Kitajske, da se ji pridruži v zvezi proti Rusiji ali kakim drugim državi.

Po mnenju najbolj poučenih krogov v Hongkongu in Nankingu je dovolj jasnih dokazov, da se hoče Japonska poslužiti kitajskega skrajno slabega gospodarskega položaja ter hoče Kitajski vsiliti svoje posojilo. Tako posojilo bi bilo političnega in gospodarskega pomena in bi seglo globoko v tuje interese na Kitajskem ter bi Japonska dobila dostop do neizmernih bogastev Kitajske za slučaj, da bi se Japonska v boju za trgovino zapletla v vojno s kako večjo silo.

Sedaj ima Japonska najlepšo priložnost, da ne spi. Ako se prosperiteta vrne v ostali del sveta, bo Japonska imela mnogo večje težkoče, zato je za Japonsko potrebno, da se sedaj posluži slabih gospodarskih razmer na Kitajskem. S tem bi Japonska dobila veliko prednost nad ameriško trgovino, ki je bila dosedaj večja kot pa japonska.

Značilno je, da japonsko časopisje in japonska vlada napoveduje finančno in gospodarsko krizo na Kitajskem, pri tem pa obljublja, da more Kitajska imeti od Japonske vso pomoč, ako se hoče pridružiti Japonski. Japonska je pripravljena dati Kitajski posojilo v znesku 300,000,000 jenov ali \$85,300,000.

Japonski poslaniški svetovalec na Kitajskem, Heitaro Jokotake pravi, da je zaradi nepovoljne mednarodne trgovine Kitajska v krajno slabem položaju in da je za njo edina pomoč, ako si najame posojilo na Japonskem. Kot pravi Jokotake, se je Kitajska že obrnila za posojilo na Združene države in Anglijo, da pa ji posojilo ni bilo dovoljeno.

Japonska je pripravljena dvigniti kitajsko trgovino ter hoče v ta namen poslati na Kitajsko finančne in gospodarske izvedence.

Ako Kitajska noče sprejeti japonskega posojila, bo slednji k temu prisiljena.

Med inozemskimi svetovalci kitajske vlade se že sedaj kaže bojazen, da bo njihova mesta prevzela Japonska. Njihove dosedanje pogodbe niso bile obnovljene. Celotnemski vojaški svetovalci so vznemirjeni. Japonska vlada tudi zahteva, da mora biti glavni tajnik carinskega urada v bodočnosti vedno Japonec.

Ravno tako so zelo vznemirjeni tuji trgovci, kajti prepričani so, da bo njihova trgovina izgubljena, kakorhitro prevzamejo trgovino Japonci, kakor so jo tudi izgubili v Mančukuo.

Japonska se bo poslužila

vsakega najmanjšega političnega dogodilja, da pokaže svojo moč nad Kitajsko.

Japonska dosledno zasleduje svojo Monroe doktrino v Aziji in da doseže svoj cilj, mora skleniti zvezo s Kitajsko.

ITALIJA JE ODPOSLALA VOJAŠTVO

Prve italijanske čete so bile poslane v Afriko. "Kri bo na glavi Italije."

Rim, Italija, 17. februarja. V soboto so bile poslane prve italijanske čete v italijansko kolonijo v Afriki. Medtem pa Mussolini molči o tem, kaj namerava glede spora z Abesinijo.

Uradno je bilo naznanjeno, da so bili iz Napolja poslani trije bataljoni črnosrajčnikov. Pred odhodom sta imela na vojaške nagovor prestolonaslednik princ Umberto in Mussolini.

Pred odhodom italijanskih čet pa je abesinski poslanik Negradas Jezus, po katerem je cesar Haile Selassie zanikal vsako odgovornost za spopade na meji, izjavil:

"Svoje domove bomo branili s svojim življenjem. Ako pride Italija proti nam, bo kri na njeni glavi!"

Iz severne Italije prihaja vojaštvo v novih uniformah in s čeladami, ki jih branijo pred pekočim solncem v tropičnih krajih iz Rima odhaja vojaštvo v Sicilijo, od koder bo poslano v Eritrejo in Somalijo.

Rezervisti prejemale pozive, da so vsak čas pripravljene, kdaj bodo poklicani pod zastave.

Pri vsem tem pa se nadaljuje pogajanja za poravnavo spora. Cesar Selassie še ni odgovoril na zahteve italijanske vlade.

GRKI UTRJUJEJO MEJO

Atene, Grška, 17. febr. — Grška vlada dolži Bolgarsko, da krši neuilsko pogodbo, vsled česar bo Grška utrdila svoje meje proti Bolgarski, za kar bo izdala \$15,000,000.

Grška zatrjuje, da ima Bolgarska mnogo več vojaštva, kot pa ji je dovoljeno po mirovni pogodbi in da gradi ceste v smeri proti grški meji.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation) Frank Sakser, President L. Benedik, Treas. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

NOV ŠKANDAL V FRANCIJI

Te dni je stopila pred sodišče v Parizu tolpa ponarejevalcev francoskih klasičnih mojstrov, med katerimi so bili veliki realist Jean Francois Millet, dalje Manet, Corot in Sisley glavne žrtve ponarejanja. Kot glavni krivci so obtoženi vnuk slavnega Milleta Jean Charles Millet, slikar Cazot in njegova žena. Obtožnica jim očita, da so skupaj ponarejali osnutke in slike omenjenih mojstrov ter jih prodajali v inozemstvo, zlasti v Ameriko.

Po cenitvi preiskovalnega sodnika je ponaredila Milletova delavnica za blizu 2 milijona slik. Glavni obtoženec Millet je sprejel pred obravnavo novinarje, da bi jim dokazal, da je enako talentiran, kakor njegov ded. In zanimivo je, da so se poznavalci slik sami čisto motili. Ponarejene slike so večkrat priznali za originalna Milletova dela. Tako se glavni obtoženec brani, da ni ničesar ponaredil, niti kopiral, temveč je delal samo v slogu "a la Millet", kar je bila njegova dedna pravica.

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

Cajko opozarjal na nesmiselnost nadaljnega tajeja. Tudi potem, ko mu je Cajko predložil vsebino izpovedb različnih prič, je Sušterič vztrajal na zanikanju vsakršne krivde. Na vprašanje Cajnika, kaj pravi k vsem obtežilnim okoliščinam, je Sušterič vznemirjen vzkliknil: "Kaj mene to briga saj vsi lažejo!"

Peter Zgaga KONJSKA OPREMA. Preej let je že tega, ko je pisal neki rojak iz države Utah uredništvu pretresljivo pismo. V jami ga je pobilo in mu zlomilo hrbtenico.

DELA VSTVO IN PREDSEDNIK

V ameriškem senatu ima predsednik par precej ostrih in odločnih nasprotnikov. Ne samo v republikanskih vrstah, pač pa tudi v svojih lastnih.

Ni dolgo tega, ko je bil poražen predsednikov predlog glede priključitve Združenih držav svetovnemu razsodišču, zdaj pa hočejo njegovo predlogo glede dobave dela nezaposlenim tako zurevariti, da bo komaj podobna prvotnemu osnutku.

Proti predlogi je tudi organizirano delavstvo, ki vidi v nji veliko nevarnost za sedanje delavske mezde, ki so že itak tako pičle, da se z njimi skoro ni mogoče pošteno preživeti.

Predloga namreč določa, naj dobivajo delavci, zaposleni pri javnih gradnjah, ki bodo financirane s štirimi milijardami dolarjev, le po petdeset dolarjev na mesec, ne oziraje se, kje so zaposleni; po severnih državah, kjer je življenski standard razmeroma visok, in na Jugu, kjer je dosti nižji.

Organizirano delavstvo zahteva, naj plače odgovarjajo življenskim razmeram dotičnega kraja, kjer je delavec zaposlen, vlada pa noče v tem pogledu niti za las popustiti.

Celo najbolj konservativni delavski voditelji so začeli uvidevati, da postajajo industrijalni pravilniki in NRA od dne do dne bolj orodje kapitalistov, ki z vladno pomočjo kontrolirajo industrijo in pritiskajo delavstvo k tlom.

Z vladno pomočjo se tudi oživljajo kompanijske unije, ki so po svojem ustroju popolnoma slične Hitlerjevi "delavski fronti" in fašističnim strokovnim organizacijam v Italiji.

Podrobna preskava prikazuje bolj in bolj kompromisni značaj vladnega programa za socialno zaščito.

Z starostno zavarovalnico je precej simpatični, ni jih pa za zavarovanje proti nezaposlenosti. S tem, da je zvezna vlada poverila to zadevo osemindesetimi državami, je zavrgla odgovornost, ki si jo je dosedaj prilaščala, namreč, da ne bo treba nobenemu nezaposlenemu stradati. Za nezaposlene bodo morale vbodoče skrbeti posamezne države.

Zdi se da zavarovalnica proti nezaposlenosti ne bo znašala več kot pet ali šest dolarjev na teden.

Greenov broj proti Rooseveltovim načrtom bo najbrž brezuspešen, ker Delavska federacija nima dovolj politične moči, da bi dala svojim zahtevam potrebnega potrdaraka.

Vino, ženske, karte, nož.

V gostilni na Podrtini pri Kranju se je zbrala gruča fantov. Vinjeni so se sprli zaradi deklet in se stekli. Čevljarški pomočnik Raje iz Nakla je z nožem oklal v stegno Franca Pajerja iz Šenčurja. Ko ga je obvezal zdravnik, je Pajer odšel na dvorišče, da bi poiskal kakega znanca z vozom, ki bi ga popeljal domov. Tu pa ga je napadel pečarski pomočnik Dolhar in mu zadal številne rane z nožem v hrbet. Zdaj je Pajerja obvezal drugi zdravnik, nakar so ga odpravili domov. Prvega napadalca so pričeli loviti stražniki, ki so bili opozorjeni na divjaški hrup v gostilni na Podrtini. Pa se mu je posrečilo zbežati na podstrežje. Šele ko so prišli oro-

Obtoženci so ustanovili v Barbizonu tudi Milletov muzej, zanimiv zlasti po tem, da nobeno delo z Milletovim podpisom ni originalno delo pokojnega mojstra. Muzej je postal zbirališče odličnih tujecev, ki so prihajali v Barbizon iz vseh krajev sveta. Ponarejalci so poslovali celih dvanajst let. Ravnatelj podjetja Millet je potrjeval in podpisoval slike ter izdajal tudi kolkovana potrdila, da so prodane slike res originalna dela njegovga slavnega deda. Barbizonska tovariša je tudi drago prodala škeice in fragmente k dvem slavnim Milletovim slikam, shanjenim v pariškem Louvru. Cazot pa ni bil dolgo zadovoljen s ponarejanjem Milletovih slik, temveč je začel ponarejati še druge slavne mojstre. Kupal je stare slike, jih podpisoval z imeni slavnih mojstrov ter prodajal z Milletovim jamstvom v London. Ena ponarejena Milletova slika je bila prodana v Anglijo za 90.000 frankov, pozneje pa nazaj v Francijo za milijon frankov.

Pred štirimi leti je bila vložena proti Milletu prva ovadba. Neki ljubitelj umetnosti je dokazal, da je takozvani Milletov "Vozač žita" z rdečo čepico, kupljen v Barbizonu, potvorba Pozneje so se ovadbe proti Milletovemu vnuku množile in končno je nastopila policija ter zaplenila mnogo ponarejenih slik in risb. Milleta in Cazota zagovarjata znana pariška zagovornika Campinchi in Valensi, Cazodovo ženo pa odvetnik Freyssange. Francoski tisk posveča procesu veliko pozornost, ker je to že ponovni primer, da so šla v inozemstvo ponarejena dela francoskih mojstrov. Nekateri strokovnjaki na polju upodablajoče umetnosti celo trdijo, da izvira do 30% vseh francoskih umetnin, prodanih zlasti v Ameriko, iz raznih ponarejalskih delavnic. Milletov primer je tudi klasičen s tem, da vidimo v njem oster kontrast med masnim dobičkom ponarejevalcev in siromaštvom pokojnega mojstra Milleta.

li s peko krofov. Pristojna oblast je odločila v prilog stališču slaščičarjev in v smislu zadevnih predpisov kaznovala tri mariborske peke, ker so pekli in prodajali krofe, z globo po 500, 400 in 300 Din.

Iz Slovenije.

Strasna smrt dveh otročičev.

V vasi Planini nad Jesenicami, katero poznajo vsi izletniki, se je pripetila tragedija, kakršna je v slovenskih krajih bila doslej neznana. Služkinja, oziroma priložnostna delavka M. Kovče, doma iz sorških hribov, je imela svoje borno stanovanje pri posestniku Pucu, sama pa je hodila po zaslužku na Jesenice ali na bližnjo žago. Prav na tej žagi pa se je seznanila z nekim tam zaposlenim Rusom, s katerim je imela dva nezakonska otroka, od katerih je bil eden štiri, drugi pa nekaj nad eno leto star. Kakor že večkrat, je tudi pretekli dni pustila oba otroka doma, v peči zakurila ter odšla na Jesenice. Med tem pa je štiriletno dekletce vstalo iz posteljice ter najbrž hotelo kaj preurediti pri peči, pri tem pa so ji neke cujje padle na pač ter pričele tleti. Kaj se je potem doganjalo, to bo ostalo za vedno uganka, kajti ko je Kovčeva prišla ob enajstih domov, je našla sobo polno dima in plina, oba otroka pa mrtva. Komisija je ugotovila zastrupljenje z ogljikom.

Kaznovani, ker so pekli krofe. Znana so nesporazumljenja med mariborskimi peki in slaščičarji. Sporni predmet so krofi, o katerih se je govorilo tudi na zadnjem občnem zboru mariborske pekovske zadruge. Mariborski peki stojijo na stališču, da spada peka krofov v njihovo koncesijo, dočim spodbijajo mariborski slaščičarji to stališče, zlasti ker nekateri peki navzlic opozorilom od strani oblasti niso preneha-

Dvokratni kih — vzrok umora

6. februarja se je pred velikim kazenskim senatom obravnaval zanimiv primer, ki se je pripetil 24. decembra na Velki, o čemer je naš list že poročal. Dve družbi sta se srečali, pri tem je viničar Ivan Horvat iz ene družbe dvakrat kilnil. Dvokratni kih se je na naspornih strani smatral kot izzivanje. V pijanosti je 32-letni pristavnik Anton Grajfo-ner iz Schnice segel po nožu in prerezal Horvatu na vratu žilo odvdnico. Horvat je bil pri priči mrtev.

Sušterič v verigah.

5. februarja zjutraj ob osmih so na policijo v Mariboru prepeljali krojaškega mojstra Iv. Sušteriča, ki ga je šef kriminalnega oddelka in višji nadzornik Frane Cajnko začel zasliševati. Slejkoprej je tajil vsako krivdo, četudi ga je

Po izvršeni konfrontaciji se je pojavil nenadno iz lastnega nagiba pri višem nadzorniku Cajnku železniški uslužbenec Virant, mož sosedo Rozalije Virantove. Izpovedal je, da se je Sušterič pri njem konca januarja informiral, ali se je res Virantova odpeljala v Ljubljano in ali je res do 1. febr. ne bo v Maribor nazaj. Virantova izpovedba je le novo potrdilo k zadevni izjavi brivskega pomočnika Dušana Novakoviča.

Ves material je zelo obsežen in izčrpano izbran. Vsebuje pa toliko obtežilnih okoliščin za Sušteriča, da ga je policija izročila sedaj sodišču. Ker je Sušterič skušal pobegniti že v splošni bolnišnici, so ga uklenili v težke verige in ga pod močno eskorto prepeljali skozi mesto v jetniške zapore okrožnega sodišča. Po mestu so se zbirali ljudje, ki so kmalu spoznali, da je ukovanece Sušterič, ter so vsak po svoje komentirali pretresljivo žaloigo v Gregorčičevi ulici 7, ki je razburila ves Maribor.

Gotovo se bo dobil kakšen milijonar, ljubitelj konj in lepe opreme. Taki ljudje imajo zveze s trgovinami športnih potrebščin, ki jih je dosti v bogatih delih mesta.

Kaj pa je milijonarju odri- niti par sto dolarjev za stvar, s katero se bo postavil.

Določili smo najbolj zgovornega, ki je odnesel mojstrovino v veliko trgovino športnih potrebščin na peto Avenue.

Jaz sem ga spremlil in zunaj počakal. Dolgo je bilo treba čakati, skoro celo uro.

Slednjic pa plane prijatelj na cesto. Rdeč ko kuban rak. Opremo je imel le površno zavito v papir, tako da so se stremena vlekla za njim.

Torej nisi spečal? — ga vprašam začudeno. — Kaj so rekli? — Šele v poulični železnici je prišel k sapi in mi začel pripovedovati: — Ves štor je drl skupaj in se niso mogli načuditi. Tudi ravnatelj je prišel iz pisarne in motril delo s strokovnjaškim pogledom. Naposled me je povabil s seboj. — Bo — sem si mislil. — Par sto dolarjev mu bom zašaril.

Vrata je zaprl za seboj, mi položil roko na ramo in me o-stro pogledal. Dolgo, dolgo mi je zrl v oči, potem pa rekel s šepetajočim glasom: — Ne zameri, če te nekaj vprašam. — Kar vprašaj, — sem rekel smelo.

Nato mi je pa zastavil usodopolno vprašanje: — Koliko časa si bil zaprt v Atlanti?

Za Velikonoc DENARNE POSILJATVE Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. V JUGOSLAVIJO Za \$ 2.75 Din. 100 \$ 5.35 Din. 200 \$ 7.50 Din. 300 \$ 12.— Din. 500 \$ 23.85 Din. 1000 \$ 47.50 Din. 2000 V ITALIJO Za \$ 9.35 Lir 100 \$ 18.25 Lir 200 \$ 44.80 Lir 500 \$ 88.20 Lir 1000 \$ 176.— Lir 2000 \$ 263.— Lir 3000 KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI (ORI ALI DOLI) Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje. EKPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH Za izplačilo \$ 5.— morate poslati \$ 5.75 \$ 10.— " " " 10.85 \$ 15.— " " " 16.— \$ 20.— " " " 21.— \$ 30.— " " " 31.— \$ 40.— " " " 41.25 \$ 50.— " " " 51.50 Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.— SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje. Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarah. V sled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojava in tudi vas potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila. Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratno dovoljenje, potne liste, vizaje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, se najmanjša stroška. Ne drsnavljami naj ne odlagajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratna dovoljenje, EE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec. Pišite torej takoj za brezplačno navodila in snovstavlja mo Vam, da boste počeni in udobno potovali. SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

KRATKA DNEVNA ZGODBA

V ORLOVEM GNEZDU

(Iz B. Bergove knjige: "Zadnji orli")

Samci ptic roparic so dosti krat spretnejši v skrbi za prehrano družine, kakor samice, dasi so manjši. Pri velikih uharicah, ki so mimo kragulja golobčarja najhujši med operjenimi roparji, prinaša mati samec samici skoraj vso hrano, dokler se ne izvale mladiči, in potem preživlja sam tako mladiče kakor samico; to pa le tako dolgo, dokler mladiči niso napol godni, nakar krmi samec, kolikor sem jaz opazoval, samo mladiče. Plen pa raztrga na majhne kose, primerne za mladiče, vedno le samica. Pri orlih nisem mogel točno dognati, kako je s to stvarjo, vendar sem videl samca pogosto priti z najboljšim plenom. Okretnejši in gibkejši je. Dostikrat je sedel nekoliko dalje ob strani, ves razmražen in nacker od lova v morju, in gledal, kako so drugi v gnezdu žrili. Nikoli nisem opazil, da bi bil sam dobil kak grizljaj.

Sicer so pa živele v orljem gnezdu, ki sem ga opazoval, mimo morskih orlov še druge ptice. Sprva se mi je zdelo vsa stvar čudno zagonetna. Ze takoj prvi dan sem bil videl smukniti v gnezdo majhno pastarico, ki je tekala nato med orlji mladiči, kakor da bi bila to najnaravnejša reč na svetu. Nekoliko prestrašen sem najprej domneval, da je prišla ptičica slučajno mimo in iz nedolžne radovednosti smuknila v gnezdo. Prešli so dnevi. Pastarica je bila zopet tu. Ne prestano je bila ondi. Potem sta bili nekega dne dve. Previdno sem segel po daljogledu. Ali bi človek verjel! Mala skrateljčka sta lovila muhe, ki so se zbirale na ostankih orlje večerje. Uganke pa vendar nisem prav odgonetil, dokler nisem svojega maskiranega opazovalca premestil na drugo drevo, ki je bil od orljega gnezda oddaljeno samo šest metrov.

Naporno, z največjo previdnostjo smo delali noč za nočjo par tednov, predno je bilo novo opazovališče urejeno. Kakšna skrb, da ne bi orli opazili kake izpremembe v neposredni okolici!

Zopet se je budilo jutro. V gnezdu sta spala orlja mladiča tesno drug ob drugem. V nočnem somračju nista bila ničesar videla in jasno je bilo, da nista slutila, kaj se krog uju dogaja. Stegovala sta v spanju peroti kakor otroci roke. Zdajci se je eden popolnoma prebudil in s poševno nagagnjeno glavo opazoval majhnega skrateljčka, ki je komaj za perot razdalje sedel na gnezdnem robu. Bila je pastarica. Zadovoljno je potresala z z dolgim repkom in tudi sama gledala mladega orla. O kakem strahu ni bilo videti nobene sledi. In potem je odrobila iz gnezda in iztikala po vejah okrog orličev za mrčesom. Mladiča sta bila zdaj oba budna in se radovedno ozirala za malim gostom. Odkod je prišla tresorepka? Nisem je bil videl del prileteti in vzdihnil sem kratko molitvico, da bi ostala tako dolgo in da bi orlovskega četa in matere ne bilo dotle, dokler se ne bi za moj fotografski aparat dovolj zdanilo. Tresorepka je ostala. Bila je zdaj tu zdaj tam, ko sem gledal skozi špranje gostih vej.

Trajalo je dokaj časa, medtem sem dojel, da sta dve. Tada sem videl, kako je ena izginila za gnezdnim robom. — Vzletela je, a ne odletela. Zdjaj sem zaslišal tenko čvikanje. Odkod? Prihajalo je izza roba orljega gnezda, kamor je bila oddaljeno od mesta, kamor sta često privršala stara orla in zasajala svoje krepelje, ko sta priletala v gnezdo in zopet odletela. In tam je parček živel v najlepši slogi s svojimi lišni mi gospodarji.

Orlom ni prihajalo na misel da bi obema malima skrateljčkoma storili kaj zalega. Sicer tudi ni verjetno, da bi mogla stara dva mali ptičici nje-

ti; pač pa bi blija mogla orliča, ki sta ves dan videla v gnezdni steni čvikačoče pastarice mladiče, seči s kljunom v gnezdece in drugega za drugim požreti. Pa to jima ni prihajalo na misel. In pastarice, ki sicer pride v bližino, preganjajo s svojim svarilnim krikom na pomagaje, so gledale na te velike orle očividno kot na neko vrsto velikih, nenevarnih domačih živali.

In bil je izvrsten prostor, ki so si ga izbrale. Kajti nobenemu skoben, nobeni veverici in nobeni vrani ne bi bilo prišlo na um, da bi se upali v bližino pastaricjega gnezda, kjer sta velika orlovska mladiča ves dan zamahovala s krili.

Vse dni si skoraj nisem upal odvrtiti oči od mladičev. Vselej sta že od daleč opazila stara dva, kadar sta prihajala in skripaje sta stegovala proti njima vratove. Samica je bila zapustila vrh razglednega drevesa in se je mogla vsak hip vrniti.

Ob sončnem vzhodu se je veter prebudil. Bila je blagoslovljena, vedno jasna pomlad. Orliča sta vežbala svoja krila in delala sijajne skoke v zrak. Pastarici sta švigali s pičo za mlade v kljunu čez gnezdni rob kakor čolniček na statvah sem in tja. Nisem se pa upal posneti še ene njune slike — stara orla sta se morala vsak hip vrniti.

Zdjaj je bilo sonce že visoko in žarki so padali skozi vejevje v gnezdo. Potegnila se je senca, kakor da bi oblak plul mimo sonca. Mladiča sta se skripaje vzvavnala in v tistem trenutku se je spustil v gnezdo, s pridržanimi perotmi, samec. V krepeljih je držal plen. Kaj je bilo, nisem videl — pa mi je bilo tudi vseeno. Nekaj drugega, edinstvenega je priklepalo moj pogled — blesteče, jasno orlje oko, ki je zrl naravnost v moj objektiv.

Kakor bi mi šlo za življenje, sem nepopisno previdno pripravil aparat in ujel sliko, po kateri sem tako hrepenel. Ko sem hotel napraviti še en posnetek, sem zaslišal šum kril.

Torej prepozno! Pa ne! Tu sta stala zdaj, dva orla. Bila je orlja mati, katere krila sem slišal šumeti; prišla je, kakor navadno, da bi mladičem razkosala plen. Bila mi je bliže kosamee. Kakšne zamudne priprave so vendar fotografski aparati! Predno sem vse uredil, je samec odletel, samica pa mi je obračala hrbet in pitala mladiče. Torej ni ničesar sumljivega opazila. A iznenada se je ozrla in bilo je, kakor da ji prodira pogled skozi vse gostovejve. V trenutku pa razprla krila in odletela.

Od tega dne dalje je bilo, kakor da bi stara dva vedela za mojo navzočnost. Z neskončno potrpežljivostjo sem prihajal še pred zoro na opazovališče in odhajal kasno zvečer; čez dan pa se nisem genil, tako da bi se morala pomiriti najbolj plahta ptica. Stara dva, slej ko prej zvesta varuha, sta presedela po cele ure na svojem razglednem drevesu v gorski rabi nad svojim skrivališčem, a v gnezdu ni ostajal nobeden več dlje, kakor da sta mu mladiča iztrgala plen. Teda mi je postajalo vedno bolj jasno, da nista ničesar opazila, marveč da je imelo njuno ravnanje povsem drug, naraven vzrok. Mladi so se morali v kratkem speljati. Izgnubljala sta zadnji mah v zatilku in kres je minul. Soditi po širini in moči njunih kril, bi bila mogla že davno leteti. To sta stara dva vedela. Čas je prišel. Dosti velikih ptic ravna tako. In zdaj sta začela mladim vedno manj priušati. Telo je moralo postati lažje in lakota naj bi ji iz gnezda s silo nagnala. Vedno dlje sta morala čakati na svoj zajtrk in zvečer sta vedno kesneje dobila še kak grizljaj — če sta sploh kaj dobila. Če sta v gnezdu lačna skripala, je sedela orlovska mati v vrhu in si mirno snažila perje. Včasih je prekinila svoj opravek in se ravnodušno ozrla v gnezdo, kaj počneta mladiča. Oh, bila sta tako lačna!

Tedaj se je zgodilo, da je slednjič odletela — po krmo? Boš dolgo čakal! Vrne se komaj v dobri uri. Mladiča skripajeta v nestrpnem pričakanju, ko zašume njena krila nad gozdom. Toda niti ne zme ni se zanju in leti naravnost proti razglednemu drevesu. Kakšna brezčutnost! Zdi se, da je bila v vodi. A nobene rube, nobenega ptiča nima s seboj. Ali ji lov ni uspel? O ne! Včasih je prišel z njo tudi samec, ki je bil tudi moker. Gotovo je svoj plen požrla in najraje še samečvega povrhu.

Nekega dne je enemu izmed mladičev pošla potrpežljivost. Svoja krila je bil že par tednov vežbal na robu gnezda. Oba stara dva sta sedela v opoldanskem soncu na vrhu razglednega drevesa in se nista zmenila

ZAPADEL JE SKUŠNJAVA

21 letni Franz Jakesch iz Gradea je imel že ponovno opravka z mladinskim sodiščem, čeprav so ga starši skušali vzgojiti za poštenjaka. Pred kratkim je dobil priliko, da začne drugačno življenje. Dobil je službo kot boy v mednarodnem spalnem vagonu.

Na prvem potovanju kot boy bi si ogledal Jugoslavijo in Italijo. Jakesch je videti simpatičen fant in je imel dobro priporočilo, zato so mu zapali. V Brucku ob Muri so mu poverili celo nalogo, naj mednarodni spalni voz, ki je ponoči ostal tam, straži. Ni trajalo dolgo, ko je zapadel starim skušnjavam. Splazil se je v prostor, kjer je imelo osobje spalnega vagona shranjene svoje stvari in je odnesel dve aktovki. V prvi so bili osebni dokumenti višjega natakarja, v drugi pa je našel 2000 Din, 400 šilingov in 350 lir. Še isto uro je pobegnil z brzovlakom na Dunaj. Čez dan si je kupil novo obleko in se potepal, ponoči je zapravlil ves ostanek ukradenega denarja v družbi lahkoživk. Zjutraj so ga aretirali.

OTOK, KI SE GA DRŽI PROKLETSTVO

Na reki Temzi pri Londonu je otok Tagg, ki je bil pred leti spremenjen v ljudski park in od takrat je šel iz rok v roke. Vsi podjetniki, ki so kupili otok in prišli najz najboljšimi nadami, so pa kmalu doživeli polom in bili so srečni, ki jim je plačal vsaj toliko, kolikor so plačali sami. Zadnji je doživel polom te dni in njegova pasiva znašajo nad 6 milijonov. Pred zadnjo žrtvijo je poskusilo več zmožnih in bogatih strokovnjakov trgovsko izkoriščati otok, ki je dobival po vrsti zvenčca, privlačna imena, kakor Palm Beach, Temska rivijera, Londonski Lido itd. Toda vse je bilo zaman, vsi so odhajali z otoka kot gospodarski invalidi, za-

to, da sta mladiča od lakote kričala. Mladi orel je z razprostrtimi krili skakal po gnezdu sem ter tja. Čisto iznenada pa se je pognal ven in zletel — spočetka sicer še omahovaje, pa vendarle zletel, se nesel po ozračju in mi izginil izpred oči. Hitro sem se ozrl po starih. Sedela sta vzvavnana ko sveči s stegnjenima vratovoma. Potem sta se sklonila naprej proti vetru, velika krila so se dvignila in skupaj sta odletela, kakor da bi hotela videti, kako je njun otrok letel v svet.

doženi do ušes. Vsi lastniki so vtaknili v otoček velikanske vsote.

Angleški listi pišejo, da je po starem ustnem izročilu pred dobrimi 100 leti proklela otoček ciganka, ker so pregnali z njega njen rod, ki je dolgo prebival na njem. Ljudje verujejo, da prinaša otoček vsakemu nesrečo. In človek bi res verjel, da je tako, saj se ni še nikomur posrečilo kovati iz otoka kapitala, čeprav ima vse pogoje za uspešen razvoj letovičarstva.

NEVAREN TRGOVEC STRUPI

Pariška policija je oni teden v imenitnem hotelu na Elizejskih poljih "Champs Elysees" prijela elegantnega gospoda, ki so pri njem našli mnogo kokaina, morfija in drugih mamljivih strupov. Gospod je imel pomotni list na ime "Otona Se. roederja, rojenega leta 1889 v Karlsruhe na Nemškem". Policija je preiskovala, kdo bi bil ta Oton Schroeder, in dognala, da se ta mož v resnici piše Oton Kaufmann iz Weingartena na Badenskem. Tega Kaufmanna pa iščejo vse policije sveta, ker je eden izmed najbolj nevarnih tihotapev in trgovcev s strupenimi mamili, posebno z opijem.

Iščejo ga celo oblasti Združenih držav, kjer je Kaufmann leta 1931 prebival v Chicagu pod imenom Bender prodajal opij. Takrat so ga Američani prijeli in obsodili na 5 let ječe. Ker pa je založil 25.000 dolarjev kavejce, ga niso takoj vtaknili v ječo. Mož pa je pustil 25.000 dolarjev, da so šli rakom živžgat, in je pobegnil. Leta 1933 so ga prijeli v Hamburgu, a je zopet ušel. Poslej se je Kaufmann klatil po vsej Evropi in prodajal strupe, dokler ga niso v Parizu prijeli. Da jima le ne bi zopet ušel!

300 LET FRANCOSKE AKADEMIJE

Francoška akademija, ki jo je 29. januarja 1635. ustanovil edlok kralja Ludvika XIII., je te dni slavila svojo 300 letnico, a prava proslava se bo vršila v juniju, ko izide osma izdaja znamenitega slovarja, ki je med glavnimi deli akademije. V Parizu se bodo ob tej priliki zbrali zastopniki akademij in znanstvenih družb iz vsega sveta, posebna razstava bo prikazala razvoj in 300 letno zgodovino slavne ustanove ter njena dela. Izide tudi poseben slavnostni spis.

VOJAK BREZ SPOMINA

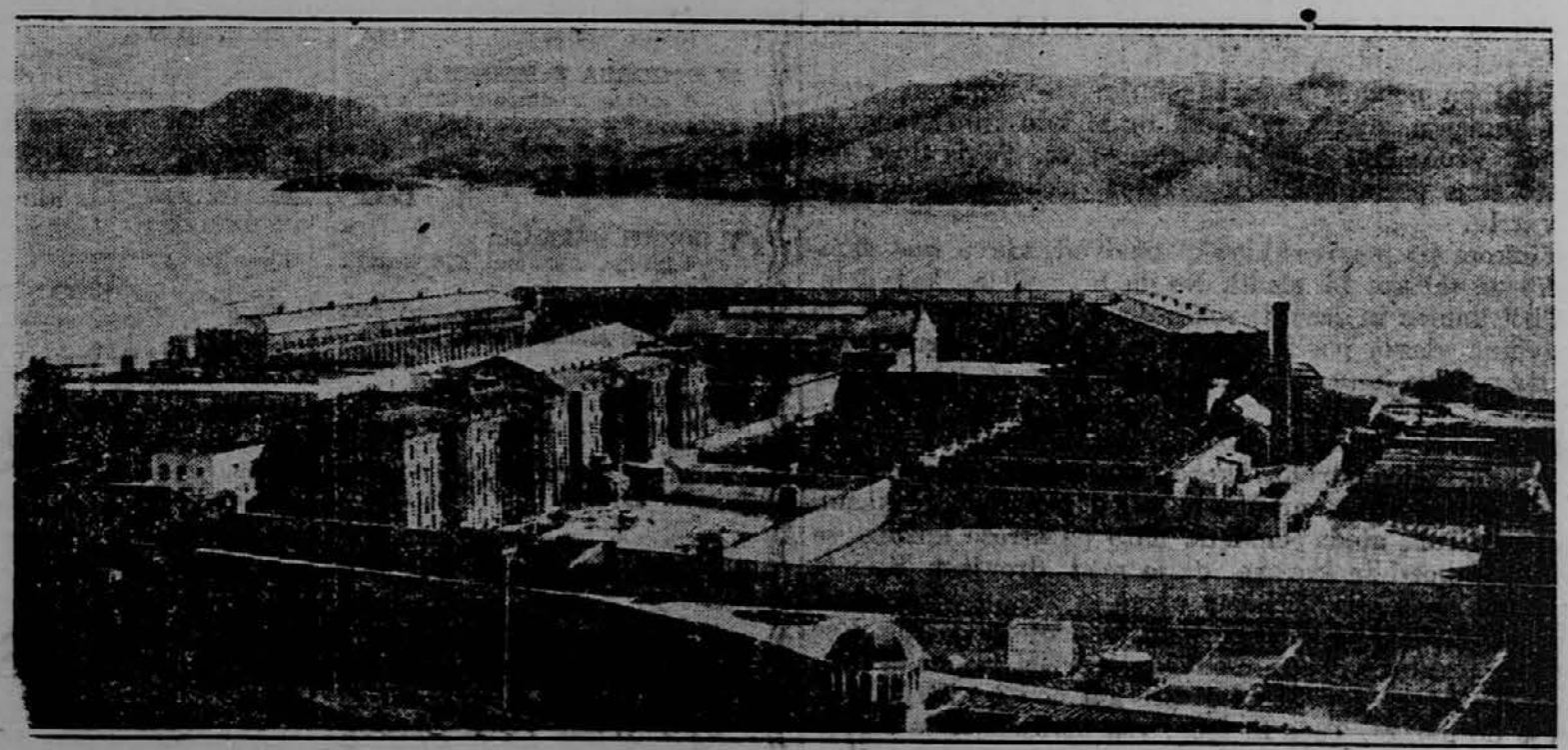
Dvajset družin se tepe za moža, ki je izgubil spomin. Ga. Mazatova pravi, da je to njen sin, ga. Lemayeva je v njemu spoznala svojega moža, a družina Manjoinova trdi, da je to njihov brat. Izmed vseh dvajsetih družin so sodniki te tri spoznali kot tiste, ki imajo največ izgledov, da se ne motijo. Odvetniki so predlagali, da bi nesrečnik po 3 mesece bival izmemoma pri teh družinah, izvedenici pa naj bi ga pri vsaki družini opazovali, da bi morda na podlagi njegovega vedenja ugotovili, kateri družini prav za prav pripada.

Stvar je pa v resnici težko dognati, kajti sodnikom so bile na razpolago samo trditve posrednih družin, ki pa imajo morda več zanimanja za 300 tisoč frankov pokojnjega, ki jih mora mož prejeti, nego za moža samega. Nadalje sta tu še dve uradni izjavi, ki se pa mogoče niti ne nanašata o be na tega moža. Prva izjava pravi, da so 1. februarja 1918. prijeli na postaji v Lyonu moža v raztrganem vojaškem oblečilu, ki ni imel nobenih papirjev pri sebi in je na vsa vprašanja odgovarjal stereotipno z isto besedo: "Mangin, Mangin..." Vse drugo je bil pozabil. Druga izjava pa pravi, da je 30. januarja izginil iz nekega transporta vojnih ujetnikov, ki so se vračali iz Nemčije, pri Parizu neki slaboumni vojak, ki je morda istoveten z vojakom, ki so ga prijeli v Lyonu. Mož iz Lyona so spravili v vas družine Manjoinov in je bilo videti, kakor da se je spominja, toda v družini Manjoinov ga ni hotel takrat nihče spoznati. Spravili so ga v umobolnico v Rozes, a šele sedaj je videti, da bodo vprašanje njegove identičnosti spravili morda z mrtve točke.

MENIŠKA REPUBLIKA

Grški listi poročajo, da namerava grška vlada zapreti vse samostane na sveti gori Atosu. Pred vojno je živel tu okrog 15.000 menihov in neštelihi romarji ter podpore iz Rusije so skrbele za to, da se jim ni bilo bati za življenje. Pe vojni pa se je to predrugačilo. Romarjev ni več dosti, podpore so usahnile. Značilno je, da je bilo že pred petimi leti komaj še 2500 menihov na sveti gori. V prazne samostane so spravili begunce iz Male Azije. Sedaj bodo zaprli še zadnje samostane, kajti grška država težko pogreša visoke vsote, ki jih mora vsako leto izdati za njih vzdrževanje. Menili so sicer, da bo ta namera nametela na najhujši odpor v javnosti, toda ta odpor je izostal.

KAZNILNICA, V KATERI JE ZAPRT TOM MOONEY

Tom Mooney živi že osemnajst let v St. Quentin kaznilnici, ki jo vidite na sliki Obsojen je bil pod obdolžbo, da je vrgel leta 1916 bombo med udeležence Preparedness parade v San Franciscu. Navzlic dokazom, da so pričle proti njemu kri-

vo pričale, mu ne dovole novega procesa, oziroma ga nočejo oprostiti.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

ZA LETO 1935

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York, N. Y.

SAMOSTANSKI LOVEC

(ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

29 Fant se zasmeje. Boga, ki je visel na križu v "Rdečini", je sam izrezal. To je prava punca, ta Cenca! Besede postavi ji je znala kot nobena druga. Sedaj pa mora povedati pravo ime, in ravno sedaj!

— Kdo sem?
— Nekdo, ki se sinoči ni upal potrkati na moje okno, ko je prinesel šopek, ki ga nosim v nedrih.

Z naglim sunkom potegne Cenca fantove roke, jih tesno ovije okoli svojega vratu ter ga smeje gleda čez ramo. Ko zagleda njegov obraz, ji smeh prestane.

— Urh! Ti!
In ko jo hoče siloma pridržati, ga jezno palme nod sebe.
— Toda Cenca! Saj sem vendar — Pokaže na vijolice na njenih prsih.

Z žarečimi očmi se postavi pred njega.
— Ti! Ti si mi prinesel šopek? — Z grdim krohotom strga šopek s svojih nedri ter ga vrže fantu na glavo. — Tukaj imaš moje zahvalo!

Urh stoji s prebledelim obrazom, Cenca pa izgine med gostilniškimi vratmi. Morala je iti skozi hišo in čez dvorišče, da je prišla do skednja, kjer je bil ples. Glasno in veselo je bilo na plesišču; na kupu sena sedita dva goslača in godec s piščalko na meh. Ravno so se pripravljali, da prično plesati. Posamezni pari že stopijo v vrsto, ženske se smejejo, fantje vriskajo in ropotajo z nogami.

Na vratih skednja obstoji Cenca ter glasno zakliče v divji šum:

— Fantje! Kdo izmed vas je najrevnejši in najslabši?
Vse potilne, vsi obrazi se obrnejo proti njej; nikdo ni hotel biti najrevnejši in nikdo najslabši. Cenca stopi sredi skednja.

— Ali je kdo tukaj, katerega nobena ne mara?
Cenca gleda okoli sebe in vidi v kotu skednja čepeti fanta s kozavim ozrazom in bedastimi očmi; kdor ga je videl, mu ni bilo treba vprašati, zakaj so ga imenovali "krofastega" Jurija. Cenca stopi k njemu in ga prime za roko.

— Pojdi, Juri! Danes plešem samo še en ples. In tega plešem s teboj. Hej, gode! Zaigrajte!

Jurij zardi in prebledi; ko vidi, da misli Cenca resno, glasno zavriska, se ponosno zravna in prime dekleta okoli pasu.

Gosli zvone, piščalka doni, toda noben drug par ne pleše; fantje in dekleta stoje v krogu ter spremljajo Cencin in Jurjev ples z glasnim krohotom.

11.

Ko opoldne iz samostanskega zvonika zadoni glas zvonov čez hribe in dolino, je Gitli že prišla na planino. Njene moči so skoro izrpane, pa vendar je bila pred njo še dolga, dolga pot. V polnem diru hiti čez planoto, od koder je že mogla videti križev gozd. Ko pa pride do strme, krhke rebri, na kateri so pomladanski nalivi izbrislali vsako sled steze, ji poide sapja in udje ji odpovedo. Izmučena do smrti se zavalja na trato. Jokati ne more, somo se vzdihuje. S prsmi leže na tleh, potiska razbeljeni obraz v hladno travo ter grabi z rokami zemljo. Misli je, da bo umrla, da se bo zadušila. Pa vendar ne čuti lastnih bolečin, ne misli sama na sebe, vedno samo na njega! Sedaj leži tukaj, kup bede in slabosti, — on pa leži tam gori brez pomoči, krvavec in umirajoč. Napol se dvigne in zakriči v globoko tišino gore:

— Ho-ho! Ljudje! Ljudje!
Nikdo ji ne odgovori; samo odmev njenega glasu votlo prihaja nazaj iz gozda in pečin.

Zakaj pa ni za njegovo pomoč klicala ljudi, kjer so bili ljudje? Tam doli v dolini, v vasi? Ali je mislila na prisego, pri kateri je položila roko na mrzlo otrokovo srce?

— O, Bog! Otročiček, otročiček!
— Sedaj more zopet jokati. Ali pa je mogoče mislila, da mu bo mogla sama pomagati, ga saam rešiti in ga ozdraviti kot po čudežu? Ne, ne! Na prav nič ni mislila, niti na eno, niti na drugo. Letela je in letela, slepa in gluha, daleč od ljudi v vasi. In ko bi moral izkrcaveti, skorpneti in bolečini in stiski, tedaj je bila njena krivda, in samo njena krivda!

Morala je k njemu, morala, in če se ji zlomijo noge in odpadejo od telesa vsi udje.
— Hajmo! Hajmo, pogledj, že prihajam!
Z velikim trudom se dvigne in med sopihanjem premaga strmo reber. Gori v temnem gozdu, ki jo je objel, se za malo časa nasloni na drevo, nato pa se zopet opoteka dalje. Položen gozd in pohojena steza ji lajšata hojo.

Naenkrat pa postane in prisluškuje; za ovinkom steze sliši ropot kamenja, sliši korake, kakor bi kdo trdo stopal in prihajal bos. Vroče šine veselje v njeno srce. To je bila pomoč, katero ji je poslal ljubi Bog! Hoče zaklicati, toda glas ji zamre v grlu.

Za ovinkom po stezi prikoraka medved, glavo ima sklonjeno nizko do tal kot bi sledil. Ne da bi vedela, kaj dela, pograbi Gitli kamen in zavijti roko, da bi ga vrgla. Toda ko medved dvigne glavo, postane Gitli vsa trda od strahu. Sicer premika ustnice, toda ne z besedamo, temveč samo v mislih moli.

Nepremično si stojita medved in dekle nasproti; Gitli z dvignjeno roko, vsled strahu skoro okamenela, medved začuden in sam tudi skoro preplašen vsled nenadne prikazni. Nekaj časa postrani gleda dekleta, nato pa strese kožuh, se obrne v stran v gozd in koraka dalje med drevjem. Kamen pada iz Gitline roke, udje ji zopet ožive in gnana od mučnega strahu zbeži dalje. Toda ni se bala za svoje življenje. Vse je bilo srečno prestano. Toda medved je prišel iz onega kraja, kamor pelje njena pot. Strah ji privabi podobo pred dušo, da se strese do mozga. Teče in teče; vsa utrujenost je izgnila iz nje. Strah, groza in skrb so oživile njene zamrle moči.

(Dalje prihodnjič.)

MED SAMOJEDI, OSTJAKI IN DOLGANI

Evropski potovalec Campenhausen popisuje svoje potovanje po neraziskanih krajih severne Sibirije ter ugotavlja, da bi ondoltni nekulturni in ne-civilizirani prebivalci mogli biti sedanjim Evropejcem za zgled. Temeljna poteza njihovega značaja je poštenost, resnicoljubnost. To vse jim je tako rekoč prirojeno. Za to navaja nekaj zgledov.

Vsi mongolski prebivalci severno-sibirske obali, posebno pa jenijski Samojedi strastno hrepene po alkoholu. Da dobe alkohol in da se enkrat do nezavesti napije, radi žrtvujejo zasluge celega leta. To njihovo strast na žgano pijačo zlorablja brezvestni trgovec. Nekega dne je ob ustju Jeniseja ekspedicija evropskih raziskovalcev postavila skladišče z živili, obleko, sankami, snežnimi čevlji, šotorovino itd. Med drugim pa je bil v skladišču tudi sodček žganja, ki ni bil skrit. Tam okrog so se potepali nomadski Samojedi, ki so v "tundri" (sibirski močvirna stepa) pasli svoje divje jelene ter pri tem tudi mimgrede lovili in ribarili. Ko so se člani ekspedicije čez tri mesece vrnili, so našli vse svoje stvari nedotaknjene in tudi sodček z žganjem je bil tam, kakor so ga pustili. Ne mislite, da so Samojedi iz strahu pred kaznijo pustili žganje pri miru; saj roka postavne seže v te kraje. Samojedi se niso dotaknili tuje lastnine, ker pač ni bila njihova.

Trije veliki veletoki teko skozi Sibirijo proti severu: Ob, Jenisej in Lena. Skozi tundre in tajge (sibirski pragzdovi) se vije njihova pot. Sibirski pragzd pokriva velike dele Sibirije. V njem rasto jelke, breze in razno drugo drevje. Tu ob Jeniseju žive jenijski Ostjaki. To ljudstvo izumira, kakor izumirajo Indijanci v Ameriki, katere izpodrivajo Evropejci. Znanje z Ev-

ropelji jim je prineslo alkohol, kateri jih uničuje. Ostjaki so ubožen narod, ki zelo siromašno živi. Zato se vsak Evropejec začudi, ko vidi, da v njihovih šotorih ni žalosti, ampak mirna zadovoljnost. Nekega dne so bili zbrani na obrežju reke trije Ostjaki, ki so skupaj ribarili. Prvi je bil dolžan trgovcu 250 zlatih rubljev, drugi 380, tretji 420. Ob prašajočem ognju so poslušali šamanskga čarovnika, ki je našel v te kraje. Ta jim je pripo-

vedoval tudi, da je pred kratkim utonil tisti trgovec, kateremu so ti trije bili dolžni. Ker je trgovec, bil na kupčijskem potovanju, je imel s seboj knjigo dolžnikov, katera je tudi izgnila v valovih. "Da", je rekel Šaman, "bila je knjiga dolžnikov in sibirski naseljenici so mi pripovedovali, da njegov sin ne bo mogel ugotoviti, koliko mu je kdo dolžan". Nekaj tednov kasneje so ti trije Ostjaki imeli dober ribji lov ter so v svojem zlatu pripeljali najboljše ribe ter jih ponudili trgovcu. Stopili so pred sina tistega trgovca, kateremu so bili dolžni. Ta jih je vpra-

šal: "Koliko ste dolžni mojemu očetu, ki je umrl?" In že čez nekaj minut je lahko v novo knjigo dolžnikov napisal 1050 rubljev. Kako lahko bi vedali manj, ali pa sploh vse zatjili, toda laž ni prišla iz njihovih ust.

Na koncu gostoljubnost! Najbolj mrzli del Sibirije je ob reki Anabri, ki se na vzhodni strani Lene zliva v morje. Ob Anabari med Samojedi in Jakuti prebivajo Dolgani, majhni ostanki izumirajočega tunguškega rodu. Popotniku se je v mrzli noči nekoč zgodilo, da je ves izčrpan prišel do šotorov zelo siromašnih Dolganov. Tuje se je približal šotoru. Kosmati polarni psi so zalajali. Tukaj ob Anabari je mrzli pol zemeljske oble. Na vsej zemlji ni kraja, kjer je bila zima bolj mrzla, kakor je tukaj. Na to je moral misliti tujec, ko so ga domačini tako tople pozdravili in sprejeli v svoj šotor. Sesti je moral na najbolj mehok kožuh in poizkušati najboljše njihove slaščice. Nazadnje je moral sprejeti še najdragocenejši zaklad, ki ga hranijo ti ubožci, stekleničko žganja. In pri vsem tem ga ti domačini niso niti poznali, pač pa so vedeli, da ga tudi posledje ne bodo nikdar več videli. Zato tudi niso mogli pričakovati kake koristi od svojega gostoljublja. Misel, da bi jim tuje izkazano dobroto kakorkoli hotel povrniti, je za te ljudi sramota. Zato zaničujejo spekulazacijo z izkaznim gostoljubjem. Oni pač izkazujejo gostoljubje vsakomur, ne da bi ga vprašali, kdo je, iz notranje srčne potrebe.

Da, ti od vsega sveta pozabljeni izumirajoči narodi se goje poštenost, resnicoljubnost ter jih varujejo kakor dragocene zaklade.

SENATOR LONG IZ LOUISIANE

vidi vsepovsod strahove. Pred par tedni je raztrobil v svet, da je bila v mestu Baton Rouge skovana proti njemu zarota. Takoj je pozval generala L. A. Guerre (levi na sliki) naj ga z državno milico zaščiti.

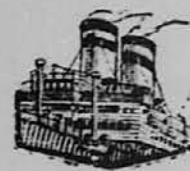
Cena
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
ENGLISH SLOVENE READER
STANE SAMO
\$2
Naročite ga pri —
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET

STROGI ČUVARJI MORALE

V krepostnem mehiškem mestu Chihuahua so vzeli na piko mladino. Prepovedali so fantom in dekletom uživati ob luninih nočeh sladkosti ljubezni. Čim zasajojo parček po 10. uri zvečer v parku ali kjerkoli, ga policija takoj aretirajo. Zanjubljenec pa ne kaznujejo z denarno globo ali zaporom, temveč z zakonsko zvezo. — V imenu zakona, — zarolni komisar, — sta mož in žena! — Nobeni protesti ne pomagajo, nič ne zaležejo solze, tarnanje, omdledvanje ali ogorčenje. — Prej bi omedlevala, gospodična, — pravi komisar mladi ženi, — v zakonu se boste lahko jezili, — potolaži mladega moža. — Saj zato je na svetu zakonska zveza da se lahko človek pošteno prepira in jezi. Nič ne pomaga skrivati se v grmovju ali temnih ulicah, policija ima močne električne svetilke, ki najlejo vsak še tako dobro skrit parček. Zato mladi zaljubljenici nikoli ne hodijo po 10. uri zvečer z doma.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

- 21. februarja: Saturnia v Trst
- 22. februarja: Europa v Bremen; Olympic v Cherbourg
- 23. februarja: Champlain v Havre
- 27. februarja: Manhattan v Havre; Rex v Genoa
- 1. marca: Majestic v Cherbourg; Ile de France v Havre
- 6. marca: Albert Ballin v Hamburg; President Harding v Havre
- 8. marca: Berengaria v Cherbourg; Bremen v Bremen; Westerland v Havre
- 9. marca: Paris v Havre; Roma v Genoa
- 13. marca: Deutschland v Hamburg; Washington v Havre
- 15. marca: Olympic v Cherbourg
- 16. marca: Champlain v Havre; Conte di Savoia v Genoa
- 20. marca: Hamburg v Hamburg; Veednam v Boulogne; Pres. Roosevelt v Havre
- 22. marca: Penland v Havre; Majestic v Cherbourg
- 23. marca: Ile de France v Havre
- 27. marca: New York v Hamburg; Saturnia v Trst; Manhattan v Havre
- 29. marca: Berengaria v Cherbourg; Bremen v Bremen
- 30. marca: Paris v Havre; Stuttgart v Hamburg; Rex v Genoa

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju": kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI!!

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 592 strani, s slikami
Vsebina: Jezero smrti; Moj romaj ob Nilu; Kako sem v Mekko romel; Pri Samarih; Med Jezidi
Cena1.50

PO DIVJEM SURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami
Vsebina: Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema
Cena1.50

IZ BAGDADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani
Vsebina: Smrt Mohamed Eminu; Karavana smrti; Na begu v Goropa; Družba En Naer
Cena1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani
Vsebina: Kovač Šimen; Zaroka z zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik
Cena1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani
Vsebina: Brata Aladžija; Koča v soteski; Mridit; Ob Vardarju
Cena1.50

Ž U T I

4 knjige, s slikami, 597 strani
Vsebina: Boj z medvedom; Jaina draguljev; Končno —; Rih, in njegova poslednja pot
Cena1.50

WINETOV

1: knjig, s slikami, 1753 strani
Vsebina: Prvikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nso-či, lepa Indijanka; Prokletstvo zlata; Zlata detektiva; Med Komancih in Apači; Na nevarnih potih; Winnetovov roman; Sans Ear; Pri Komancih; Winnetova smrt; Winnetova oporoka
Cena3.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani
Vsebina: Iseljenci; Yuma šetar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Almaden; V treh delih sveta; Izalajalec; Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešeni milijoni; Dediči
Cena3.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Bremen Europa

7 dni do JUGOSLAVIJE
NA GORNJIH BRZO PARNIKIH
Ekspressni vlak ob Bremen in Europa v Bremerhaven
zajameli udobno potovanje do LJUBLJANE

Ali potujete s priljubljenimi ekspresnimi parniki: **COLUMBUS DEUTSCHLAND - HAMBURG NEW YORK - ALBERT BALLIN**

Tudi redna odplutja z dobro znanimi kabinskimi parniki: **IZBORNE ŽELEZNIŠKE ZVEZE od Cherbourga, Bremena ali Hamburga**

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali **HAMBURG-AMERICAN LINE - NORTH GERMAN LLOYD**
57 BROADWAY, NEW YORK

ALI STE ŽE NAROČILI SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1935? — STANE 50 CENTOV. — NAROČITE GA ŠE DANES